

Editorial

Cu cât mai multe căi, cu atât mai puțină euro-integrare

Victoria Bucătaru,
directoare executivă,
Asociația pentru Politică Externă

Controversa Est-Vest din discursul public al elitelor politice de la Chișinău capătă, în sfârșit, după ani de zile în care ne tot întrebam cum să gestionăm factorul și influențele geopolitice, un nou contur. De facto, politica izolaționistă a Republicii Moldova, promovată în prezent și care poartă un caracter autoritar, bazându-se pe mari și serioase derapaje democratice - pare să fi schimbat optica narațiunii. Ba mai mult, astăzi vorbim mai puțin despre parcursul european sau cel eurasiatic, ci invocăm parcursul „Pro-Moldova” - „cea de-a patra cale”...

N-a trecut niciun deceniu de când Republica Moldova îi întâmpina, la Chișinău, pe exponenții marilor puteri euro-atlantice, manifestând un interes major pentru preluarea valorilor, dar și a principiilor de funcționare ale statelor democratice cu tradiție. Vizitele doamnei Cancelar Angela Merkel, dar și a Vicepreședintelui Statelor Unite ale Americii, Joe Biden, nu doar au bulversat societatea, care încă era obișnuită cu liderii ruși (care, apropo, și până în prezent dețin locurile de top în preferințele moldovenilor), dar a și oferit speranța unei tranziții democratice care poate fi finalizată. Dar nu a fost să fie, din păcate, iar lucrurile au degradat.

Mai mult, vizita recentă a liderului belarus, Aleksandr Lukașenko, dar și cea a Președintelui Turciei, Recep Erdoğan - care, într-un fel, i-au substituit pe liderii euro-atlantici, care par să fi refuzat de a mai veni la Chișinău - schimbă, totuși, realitatea. Motivele pot fi diverse: de la elite politice nereformate și societate cu profunde convingeri sovietice până la deziluzia revoluțiilor colorate sau „social media”, nu avem cum să știm exact. Însă, un lucru este cert acum: pe parcursul a câteva luni, mesajul pro-european a fost denaturat și exclus din prioritățile de politică internă și externă. Consecințele sunt clare - ne îndepărtăm tot mai mult de visul european, devenim și mai vulnerabili și, drept urmare, ne transformăm într-o

pradă ușoară pentru cei care manifestă interese obscure și au nevoie de o punte pentru a ataca la greu vecinii nemijlociți ai țării: România și Ucraina.

România reprezintă prima poartă spre Europa pentru est-europeni, iar, datorită calității de membră a NATO a țării, este și principala fortăreață care asigură securitatea regională și europeană. Ucraina, la rândul său, nefiind stat membru nici al UE, nici al NATO și având frontieră directă cu „marele urs”, a devenit, pe de o parte, prima și cea

mai ușoară victimă a acestuia, dar și, pe de altă parte, scutul de protecție inițial atât pentru noi, cât și pentru Uniunea Europeană. De facto, recente ciocniri dintre Federația Rusă și Ucraina în bazinul Mării Negre, disputele privind Strâmtoarea Kerchi și Marea Azov sunt doar câteva consecințe ale administrării mai puțin eficiente a situației create încă în 2014 și care s-a soldat cu anexarea Crimeii. Controversa Est-Vest, așadar, precum și influențele geopolitice deja nu mai prezintă un interes teoretic sau intelectual, ci se transformă în probleme profund existențiale cu note de supraviețuire statală.

Existențială este și starea de fapt a Republicii Moldova care, în momente de crize regionale sau internaționale, alege să-și agraveze situația prin incapacitatea de a-și formula necesitățile, dar și a gestiona strategic relațiile cu partenerii, care sunt capabili să-i ofere asistență. Lăsând de o parte relația cu UE, amintim că în 2014 nu a existat o voce comună a autorităților de la Chișinău, a elitelor politice din țara noastră, care să condamne anexarea Crimeii. Nu avem nici astăzi, după patru ani, o voce comună care să condamne agresiunile din bazinul Mării Negre.

O fi asta politică internă sau politică externă, o fi calcule geopolitice ori simple presupuneri geostrategice - nu-i mai dai de capăt. Se întrezăresc însă, cu mare și clară certitudine, niște preferințe foarte personale, ale unor grupuri de interese și, de ce nu?, politice, dar mai puțin în sensul reprezentativității poporului.